

Od Redakcji

Już od ponad roku pandemia Covid-19 wywołuje perturbacje w funkcjonowaniu globalnego systemu społeczno-gospodarczego. Wirus Sars-CoV-2 zainfekował do tej pory ok. 140 mln ludzi na świecie, a prawie 3 mln z tego powodu straciło życie. Liczba zmarłych w Polsce do początku kwietnia 2021 r. jest zbliżona do liczby poległych Amerykanów w tzw. wojnie wietnamskiej lub mieszkańców całego 60-tysięcznego miasta. Dostępne statystyki zarażonych i ofiar ilustrują łatwo policzalne dramatyczne konsekwencje pandemii. Znacznie mniej wiadomo o skutkach ekonomicznych czy finansowych pandemii Covid-19, a te trzeba by już szacować w setkach bilionów dolarów. Jakże będą całkowite koszty tej pandemii – nie sposób wiarygodnie przewidywać, zwłaszcza utraty wartości aktywów niematerialnych (od jakości kształcenia młodzieży poczynając, a na zdrowiu psychicznym społeczeństw kończąc).

Tematyka zwalczania Covid-19 w Polsce, ograniczenia negatywnego wpływu na gospodarkę – czy poszczególne branże, w tym finansową – zdominowała doniesienia medialne i debatę publiczną. Przysłoniła groźną chorobę współlistniejącą polskiego sektora bankowego, za jaką można uznać nabrzmiewający problem kredytów walutowych. Szczególnie na tle aktywności tzw. ‘frankowiczów’ oraz orzecznictwa sądów – od sądów powszechnych w Polsce lub w innych krajach UE, przez dylemat interpretacyjny pytań prawnych skierowanych do Sądu Najwyższego czy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Istota problemu dotyczy przede wszystkim konfliktu paradygmatu prawa, z jednej strony, oraz praw ekonomii i finansów, z drugiej, na styku polityki ochrony konsumenta i zarządzania ryzykiem kredytowym oraz walutowym w społecznej gospodarce rynkowej. Szacunki wartości sporu ‘frankowiczów’ z bankami dokonane przez Komisję Nadzoru Finansowego dla pakietu siedmiu scenariuszy rozwiązań zawierają się między 34,5 mld a 235 mld zł. Górne przedziały tych szacunków wskazują, że problem kredytów frankowych ma charakter ryzyka systemowego i mieć będzie daleko idące konsekwencje dla stabilności rynku finansowego. Tym bardziej dolegliwe, że sytuacja wielu mniejszych i najmniejszych banków w Polsce nie napawa optymizmem (m.in. wpływ perturbacji covidowych na sytuację kredytobiorców oraz historycznie najniższe stopy procentowe). Przy czym ewentualne konsekwencje będą dotyczyć nie tylko bezpośrednio zainteresowanych, tj. kredytobiorców walutowych (głównie frankowych)

i banków, lecz wszystkich klientów instytucji kredytowych, a także wszystkich podatników w Polsce. Jeżeli problemu nie uda się rozwiązać na drodze racjonalnych ugod, to kryzys zdrowotny stymulujący kryzys ekonomiczny zostanie wzmocniony kryzysem finansowym, który przyczyni się do nieznannej jeszcze liczby ofiar i skali strat. Na marginesie narosłego problemu, którego praprzyczyną jest m.in. niski poziom kapitału społecznego w różnych jego wymiarach, a także nastawienie banków na maksymalizację wartości dla akcjonariuszy, warto przypomnieć niezwykle pouczające, a wręcz prorocze, wystąpienie prof. Marka Belki, ówczesnego Prezesa NBP, na Forum Bankowym w Warszawie w marcu 2014 r. (<https://www.youtube.com/watch?v=6vacOgxZASk>). Już wtedy prof. Belka namawiał do konsensualnego rozwiązania społecznie tykającej bomby, za jaką uważał kredyty walutowe.

Mało optymistyczny wydzźwięk treści niniejszego wprowadzenia do kolejnego numeru „Bezpiecznego Banku” pogłębia smutna wiadomość, że 3 marca 2021 r., po długiej chorobie – przed swoimi 85. urodzinami – odszedł od nas na zawsze prof. dr hab. Władysław Baka. Niezwykle bogaty w dokonania dla polskiego sektora finansowego życiorys prof. Baki prezentowaliśmy w numerze 2(63)2016 naszego czasopisma¹. Tutaj wspomnę jedynie, że to z Jego inicjatywy i dzięki nieugiętej postawie wobec sceptyków oraz osobistemu wkładowi pracy, udało się przed niemal 25 laty utworzyć nasze czasopismo „Bezpieczny Bank” jako organ Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Dzieło Profesora kontynuujemy!

W prezentowanym Państwu 82. numerze naszego czasopisma zamieszczamy cztery opracowania artykułowe oraz recenzję monografii poświęconej kapitałowi relacyjnemu banków w okresie pandemii Covid-19. Wszystkie artykuły bardzo ściśle mieszczą się w misji „Bezpiecznego Banku”, a w szczególności poświęcone są problematyce *resolution* i utrzymania stabilności w ukształtowanych po globalnym kryzysie finansowym ramach instytucjonalno-prawnych. Kontynuując popularyzację prac Europejskiego Kongresu Finansowego, publikujemy syntezę opinii ekspertów nt. regulacji outsourcingu w polskim sektorze bankowym.

Życząc PT Czytelnikom interesującej lektury, zachęcam do współpracy z naszą Redakcją.

Redaktor Naczelny
Jan Szambelańczyk

¹ B. Zdanowicz, *Prof. Władysław Baka – uczony, reformator, bankowiec*, „Bezpieczny Bank” 2016, nr 2(63), s. 9–20.